

БИОЛОГИЈА V РАЗРЕД - КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

ТЕМА	ОЦЕНА1	ОЦЕНА 2 Препознавање	ОЦЕНА 3 Репродукција	ОЦЕНА 4 Разумевање	ОЦЕНА 5 Примена
I Порекло и разноврсност живог света	Ученик не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа	- зна дефиницију биологије као науке, уме да наведе карактеристике живих бића, разликује живу и неживу природу, препознаје основни лабораторијски прибор, зна да користи лупу, црта и пише -уме да наведе називе 5 царстава и типичне представнике истих, зна да су најситнија жива бића изграђена од једне ћелије, зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама, зна основне делове ћелије. - зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека, познаје основну организацују органа у којима се одвијају животни процеси.	-разуме поделу биологије на биолошке дисциплине, примењује критеријуме за разликовање живог од неживог, разуме значај експеримента. -разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијском организму, зна улогу појединих делова ћелије, разуме разлику између биљне и животињске ћелије, разуме нивое организације јединке (зна да се ћелије групишу у ткива, да ткива изграђују органе) -разуме да је за живот потребна енергија коју организми обезбеђују исхраном, разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, растење, размножавање ...), разуме да у процесу фотосинтезе биљке	-разуме везу биологије и примењених биолошких наука (медицине, ветерине, фармације ...), уме самостално да одреди увећање лупе. -познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава. -разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују при чему се ослобађа енергија и да се тај процес зове дисање.	- показује веће интересовање, поставља питања, наводи своје примере, уопштава, примењује методе за упознавање природе. - примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима (нпр. делови организма, плодови).

			производе храну.		
II Јединство грађе и функције као основа живота	Ученик не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа,	Зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином, -уме да разликује и користи једноставне процедуре, технике и инструменте за прикупљање података у биологији (посматрање, бројење, мерење)	-зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека, -идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење.	-познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима, -уме да објасни прилагођености организама који живе у обе средине – и у води и на копну.	-примењује и критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима (нпр. делови организма, плодови). -уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата.
III Наслеђивање и еволуција	Ученик не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа,	-разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте, -зна основне појмове о Процесима размножавања, зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал, -зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују.	-разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања, - разуме механизам настанка зигота, -разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима.	-зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина, -прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, - табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке.	-разуме како настају нове врсте, -уме да објасни и наводи примере за варијабилност, мутације, модификације, мимикрију
IV Живот у екосистему	Ученик не остварује минималан напредак у савладавању програма предмета ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа,	-препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште, животна заједница), -препознаје утицаје појединих неживих и живих фактора на организме и популације, - уочава разноликост екосистема на Земљи	-зна да објасни основне прилагођености живих организама на живот у ваздушној, воденој и земљишној средини, -разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вргова).	-разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије, -разуме да су биљке значајне за исхрану и здравље људи због свог састава (шећера, уља, витамина ...)	-разуме утицај човека на биосферу, - илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава
V Човек и здравље	Ученик не остварује	-познаје основне	-разуме значај и зна	-идентификује елементе	-познаје узроке и

	минималан напредак у савладавању програма предмета ни уз помоћ наставника не испуњавања захтеве који су утврђени на основном нивоу постигнућа,	хигијенске мере и разуме зашто су потребне, - познаје основне принципе здраве исхране, -зна да болести зависности (претерана употреба дувана, алкохола и дрога) неповољно утичу на укупан квалитет живота и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима).	основне принципе правилног комбиновања животних намирница, -зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора).	здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	физиолошке последице заразних болести, - познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност.
--	--	---	---	--	---

Формативно оцењивање подразумева: редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа, односно ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности, редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака, израду задатака на самом часу. Води се у педагошкој свесци наставника, а из овога проистиче и оцена за рад на часу. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика и ангажовања у оквиру предмета као и препоруке за даље напредовање.

Сумативно оцењивање. У сумативно оцењивање спадају: 15-минутни контролни, контролни задаци, активност на часу, усмено одговарање. Писмена провера постигнућа ученика у трајању од 45 минута се најављују и планирају.

Иницијални тест - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Ученици се оцењују:

1) **усмено** - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

2) **писмено**- када су у питању писмене провере знања, скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

81%- 100% одличан (5)

61%- 80% врло добар (4)

41% -60% добар (3)

21%-40% довољан (2)

0 % - 20% недовољан (1)

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у индивидуалном плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Предметни наставник

Јелена Радишић